

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/67/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621200398
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5621200398.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a členov senátu JUDr. Erika Vargu a JUDr. Amálie Paulerovej, v právnej veci navrhovateľa C. F., nar. X.X.XXXX, trvale bytom N. Y., A. XXX/X, t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok, právne zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Svrčkom, so sídlom C., H. XXXX/X, proti osobe oprávnenej na výživné C. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XX, o návrhu na zníženie výživného, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10Pc/2/2021-84 zo dňa 30. júna 2021 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd v celom rozsahu zamietol návrh na zníženie výživného. Konštatoval, že hoci mal preukázanú podstatnú zmenu pomerov, ku ktorej došlo od posledného rozhodnutia o výživnom, nemal preukázané, že by uvedená zmena odôvodňovala aj zníženie výživného. Navrhovateľovi sa oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu zásadným spôsobom znížil príjem; v danom období poberal príjem vo výške 863,67 eur mesačne, aktuálne (keď sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody) poberá odmenu za výkon práce vo výške 146,43 eur. Okresný súd však prihliadol k jeho príjmu, ktorý dosahoval pred nástupom do výkonu trestu, keď za 2 týždne práce v Českej republike zarobil 500 eur, čo by činilo 1.000 eur mesačne. Dotknutý príjem by nepochybne bol postačujúci na plnenie si vyživovacej povinnosti v aktuálne/doteraz určenej výške 270 eur mesačne. Okresný súd taktiež poukázal na príjem otca v zamestnaní, ktoré vykonával pred výkonom práce v Českej republike v obchodnej spoločnosti InterTechnic, s.r.o., ktoré ukončil bez vážneho dôvodu (podľa vyjadrenia samotného navrhovateľa zamestnanie skončil z dôvodu, že „ho to nebavilo“). Okresný súd dodal, že otec ničím nepreukázal svoje vyjadrenia o tom, že sa musel postarať o otca. Súčasne zdôraznil, že zníženie príjmu osoby povinnej platiť výživné z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody samé o sebe nie je titulom na zníženie výživného; obzvlášť, ak dôvodom odsúdenia bolo práve spáchanie trestného činu zanedbania povinnej výživy.

2. Podstatnú zmenu pomerov mal okresný súd preukázanú aj na strane osoby oprávnenej na výživné. Táto v čase posledného rozhodovania o výške výživného bola žiakom 5. triedy základnej školy a aktuálne je študentom tretieho ročníka strednej školy. Už len samotná skutočnosť uplynutia značnej doby (takmer 9 rokov) od posledného rozhodnutia o výživnom má za následok podstatné zvýšenie výdavkov na výživu osoby oprávnenej na výživné. Rovnako zvýšenie výdavkov súvisí (aj) s nástupom na štúdium na strednej škole, nutnosťou cestovania/dochádzania, či aktuálne s platbami spojenými s ukončením štúdia. Okresný súd konštatoval, že osobe oprávnenej na výživné síce pribudol príjem vo výške v priemere 231,44 eur mesačne, avšak mal preukázané, že tento príjem zodpovedá zvýšeniu výdavkov na jej výživu;

a to v širšom význame zahŕňajúcom aj výdavky spojené s vlastníctvom rodinného domu alebo výdavky spojené s mimoškolskými aktivitami.

3. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že výživné bude znížené na sumu 100 eur mesačne odo dňa začatia konania. Nesúhlasil s vyhodnotením výšky jeho príjmu v Českej republike. Jednalo sa síce o príjem za 2 týždne, ale tento rozsah výkonu práce (dvojtyždňový turnus) zodpovedal práci v rámci celého mesiaca; čiže v konečnom dôsledku išlo o mesačný príjem vo výške 500 eur. Rovnako nesúhlasil so záverom o výške zárobku v spoločnosti InterTechnic, s.r.o. Podľa vymeriavacieho základu (zohľadňovaného i okresným súdom) u tohto zamestnávateľa dosahoval mesačný príjem od 328 do 500 eur; z ktorej sumy by taktiež nebol spôsobilý platiť výživné 270 eur. Určené výživné by totiž predstavovalo viac ako polovicu daného príjmu.

5. Odvolateľ doplnil, že jeho tvrdenia o starostlivosti o otca neboli zo strany výživou oprávnenej osoby spochybnené. Namietal aj záver okresného súdu o tom, že príjem oprávnenej osoby 231,44 eur mesačne zodpovedá zvýšeniu výdavkov na jej výživu, lebo okresný súd neuviedol, ako k tomuto záveru dospel.

6. Výživou oprávnená osoba C. F., nar. XXXX, nesúhlasil s podaným odvolaním. Zdôrazňoval, že navrhovateľ mu dlhé roky neplatil žiadne výživné, ani sa o neho nezaujímal. Peniaze radšej míňal na alkohol, automaty a ľahké ženy. Pokiaľ navrhovateľ zdôrazňuje výkon práce v Čechách, resp. v spoločnosti InterTechnic, s.r.o., neuvádza, prečo ani z dotknutých zárobkov neplatil vôbec žiadne výživné.

7. V následnej reakcii navrhovateľ trval na podanom odvolaní. Rozporoval, že by zarobené peniaze míňal na alkohol, cigarety, automaty a ľahké ženy. Tvrdil, že oprávnená osoba takéto tvrdenia v priebehu konania neuviedla a ani aktuálne ich nijako nepreukazuje. Obdobne v konaní pred okresným súdom neboli namietané okolnosti týkajúce sa zárobku navrhovateľa v Česku, z ktorého titulu sa táto okolnosť považuje za nespornú.

8. Taktiež C. F., nar. XXXX, zotrval na svojom prvotnom vyjadrení prezentovanom v priebehu odvolacieho konania, vrátane podstaty súvisiacej argumentácie. Rozhodne odmietal platiť navrhovateľovi advokáta; osobitne, ak na výživnom mu je navrhovateľ dlžný cca 16.200 eur.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal aj nad výslovný rámec odvolacích dôvodov (§ 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) potvrdil napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP, hoci čiastočne aj na základe iných úvah.

10. Krajský súd zdôrazňuje, že aktuálne konanie je konaním o zníženie výživného, ktorého východiskom je posudzovanie zmeny pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu o vyživovacej povinnosti; prioritne oproti rozhodnutiu, ktorým bola konkrétna výška výživného stanovená. Takýmto rozhodnutím v súdnej veci je rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8P/57/2012-65 zo dňa 20.9.2012, v ktorom konaní bola schválená rodičovská dohoda o výške výživného - v tom čase ešte na maloletého C. F., nar. XXXX - v sume 270 eur mesačne. Práve uvedené konštatovanie je určujúce i z hľadiska posúdenia dôvodnosti aktuálne uplatňovaného nároku navrhovateľa na zníženie výživného.

11. Pre úplnosť je žiaduce uviesť, že neskôr prebiehali i ďalšie konania ohľadne výšky predmetného výživného. Návrhy C. F., nar. XXXX, na jej zníženie boli v oboch prípadoch (sp. zn. Okresného súdu Liptovský Mikuláš 9P/9/2015 a 1P/21/2016) zamietnuté.

12. V aktuálnom konaní (rovnako tak v označených predchádzajúcich konaniach o zníženie výživného) je neprípustné posudzovať rozhodnutie z roku 2012, osobitne z toho pohľadu, či v danom čase určená výška výživného bola primeraná, resp. správna. Išlo by totiž o absolútne neakceptovateľný (zásadne odporujúci princípu právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) prieskum právoplatného súdneho rozhodnutia mimo akýkoľvek rámec zákonom predpokladaných (mimoriadnych) opravných prostriedkov.

13. To znamená, že východiskovo je potrebné považovať výživné stanovené v roku 2012 v sume 270 eur mesačne za zodpovedajúce tak odôvodneným potrebám C. F., nar. XXXX (v tom čase 10-ročného maloletého dieťaťa), ako aj možnostiam a schopnostiam výživou povinnej osoby C. F., nar. XXXX. Navrhovateľ ani len dostatočne konkrétne skutkovo netvrdí (nie to ešte „preukazuje“ aspoň označením dôkazov), že by u neho došlo k objektívnym skutočnostiam, ktoré by podmienili zníženie jeho uplatniteľnosti na trhu práce do tej miery, že už nemôže dosahovať aspoň rovnaký príjem ako dosahoval v roku 2012.

14. Uvedené konštatovanie platí aj vo vzťahu k tvrdeniu o opatere/starostlivosti navrhovateľa o jeho otca. Navyše, ide o irelevantnú skutkovú okolnosť, lebo zníženia výživného sa navrhovateľ domáha od začatia konania/od podania posudzovaného návrhu, v ktorom čase už bol vo výkone trestu odňatia slobody, z ktorého titulu - logicky - starostlivosť o otca vykonávať nemohol.

15. Z pripojených spisov je zároveň zrejmé (výslovne to bolo konštatované i v rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/9/2015-38 zo dňa 15.6.2015, ktorý bol oboznamovaný na pojednávaní dňa 2.6.2021), že bezprostredne prácu v IKEA Industry Slovakia, s.r.o., ktorá navrhovateľovi dovoľovala bez zásadnejších problémov plniť dotknuté výživné (navyše vychádzajúce z ním samotným navrhovanej rodičovskej dohody) ukončil dohodou na vlastnú žiadosť; čo po právnej stránke zodpovedá vzdaniu sa výhodnejšieho zamestnania bez dôležitého dôvodu.

16. Na tejto - z hľadiska vyššie zdôraznenej podstaty konania o zníženie výživného - určujúcej skutočnosti sa nič nezmenilo. Nie je akceptovateľný prístup, kedy by na dané nezodpovedné správanie navrhovateľa bolo prihlíadané len v konaní o jeho prvom (po strate predmetného zamestnania) a vo vzťahu k neskorším návrhom by nemalo byť zohľadňované. Práve dotknutý neuvážení a objektívne nepodmienený krok navrhovateľa bol začiatkom jeho problémov s plnením vyživovacej povinnosti, ktoré vedú a viedli aj k jeho odsúdeniu a výkonu trestu odňatia slobody.

17. Už na základe uvedeného by bolo možné potvrdiť zamietajúci rozsudok okresného súdu. Súčasne sa nepodstatnými stávajú okolnosti výšky mesačného príjmu navrhovateľa v čase predchádzajúcom momentálny výkon trestu odňatia slobody. Ak už v roku 2012 bol navrhovateľ schopný v štandardnom pracovnom pomere zarobiť mesačne v priemere 863, 67 eur, aktuálna - aj bez zohľadnenia nie nepodstatného všeobecného nárastu miezd - potencialita jeho príjmu musí byť minimálne rovnaká; ak nie vyššia.

18. Okresný súd náležite konštatoval, že v súčasnosti vykonávaný trest odňatia slobody navrhovateľom nemôže mať žiaden vplyv na výšku výživného a nie je dôvodom na jej zníženie. O to viac, že vo výkone trestu je navrhovateľ práve pre neplnenie vyživovacej povinnosti voči C. F., nar. XXXX.

19. Rovnako zodpovedajúco konkrétnostiam súdnej veci okresný súd ustálil, že „príjem“ C. F., nar. XXXX, vo výške v priemere 231,44 eur mesačne („plusová položka“) je kompenzovaný jeho zvýšenými výdavkami oproti roku 2012 („mínusová položka“). Primerane poukázal na to, že po uplynutí 9 rokov je nevyhnutné mať za to, že už iba samotné toto plynutie času nesie v sebe zásadnú zmenu pomerov na strane výživou oprávnenej osoby vo zvýšených výdavkoch na jej výživu.

20. Z maloletého dieťaťa (v čase dotknutej úpravy žiaka 5. ročníka základnej školy) - malého chlapca vo veku 10 rokov sa stal dospelý muž študujúci na strednej škole (čiže naďalej sa pripravujúci na budúce zamestnanie), ktorého výdavky sú neporovnateľne vyššie ako výdavky pred takmer desiatimi rokmi. Len náklady na výživu v užšom slova zmysle (stravovanie) sú násobne vyššie, nehovoriac o výdavkoch na vzdelávanie (vrátane dochádzania), na voľnočasové aktivity (aj to pri ich uspokojovaní v nižšom štandarde), či aspoň elementárne výdavky spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti, ktorá slúži na pokrytie jednej z úplne základných odôvodnených potrieb výživou oprávneného; potreby bývania.

21. Pri nezmenenej výške výživného, ktorá vychádzala z potrieb 10-ročného maloletého dieťaťa, práve dotknutým - vo svojej podstate drobným - príjmom sám C. F., nar. XXXX, iniciatívne prispieva na krytie objektívne zvýšených nevyhnutných každodenných výdavkov. Rozhodne tak v rozoberaných súvislostiach nejde o okolnosť podmieňujúcu zníženie vyživovacej povinnosti výživou povinného navrhovateľa.

22. Okresný súd vecne správne rozhodol i o trovách prvoinštančného konania, keďže v zmysle § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Súčasne v súdnej veci nie sú dané žiadne (zákonne alebo konkrétne skutkové) podmienky na iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania; ktoré konštatovania sa v plnej miere vzťahujú i na odvolacie štádium konania. Preto krajský súd zhodným spôsobom (s odkazom na § 396 ods. 1 CSP) rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.